

Dissabte, 11

"La senyora Isabel està molt més sencera que jo. Ja no en fan de dones, de mares, com aquesta. Des que es va morir l'Ovidi no he tornat a escoltar cap cançó seva, a casa, de matinada, entre sis i set del matí, que és quan em llevo, prenc un cafè, encenc el primer cigar i escolto música durant una hora per a mi sol. D'aquí a uns dies, quan les llàgrimes s'hagin acabat, les tornaré a posar i el meu petit pis de l'Eixample es tornarà a il·luminar amb el somriure de l'amic."

I "Seria massa fàcil i retòric dir que el país ha estat injust amb el cantant d'Alcoi, que no l'ha sabut aprofitar", deia l'editorial d'EL TEMPS arran de la mort d'Ovidi Montllor. Potser sí, potser era massa fàcil i retòric, però el dissabte, 11 de març, al cementiri de les Corts, amb l'Ovidi de cos present, davant de la família, dels seus amics —molts, érem molts—, davant de la senyora ministra de Cultura, de l'alcalde de Barcelona, del conseller d'Ensenyament de la Generalitat, jo ho vaig dir: "A l'Ovidi, no se li ha fet justícia". Ho vaig dir perquè em va semblar la cosa més elemental del món, perquè ja n'estava fart, de sentir els polítics tirar floretes i petons a aquest "gran artista", a aquest "gran lluitador", a aquest "home bo". És clar que era això, i molt més, però "quan va perdre la veu —vaig dir aquell dissabte a les Corts, adreçant-me als polítics—, li vàreu penjar totes les medalles i li vàreu retre tota mena d'homenatges, però, pocs anys abans, quan encara podia cantar, li vàreu regatejar recitals, gravacions, subvencions".

Ho vaig dir perquè, ho repeteixo, em va semblar elemental i perquè sé que, a l'Ovidi, li hauria agradat de sentir-ho. Ben mirat, tampoc no vaig dir res de nou. Em vaig limitar a repetir el que li havia sentit dir, dolgut, a l'Ovidi, moltes vegades; a ell i a uns altres personatges de la cançó: ben mirat, em vaig limitar a recordar el que va escriure Joan Fuster al pròleg del llibre d'Ovidi *Poemes i cançons* (Galba Edicions SA, Barcelona, 1978, a la col·lecció "Vesles e vents" que dirigia Paco Rodón, llibre que vaig presentar a la llibreria Ona de Barcelona l'any 1979).

Permeteu-me que citi el que va escriure Fuster i que vaig dir a les Corts: "Ell (Ovidi Montllor), i els qui com ell van assumir 'cantant' les nostres reivindicacions col·lectives més urgents, van establir uns contactes amb el poble que ni els intel·lectuals ni els polítics no tenien al seu abast". "Avui —escrivia Fuster l'any 78— vista amb una perspectiva 'ja' històrica, la 'cançó' se'ns presenta com una de les eficàcies 'preparatòries' més vàlides que puguem computar. No veig que els beneficiaris d'aquella lenta, contradictòria i il·lusionada gestació de la poca o molta 'democràcia', de la minsa 'autonomia' actuals, els hagin fet justícia".

Això és el que Fuster va escriure ara fa disset anys. Així doncs, el dissabte, 11 de març, a les Corts, no em vaig inventar res de nou. "Seria massa fàcil i retòric dir que el país

ha estat injust amb el cantant d'Alcoi, que no l'ha sabut aprofitar", diu l'editorial d'EL TEMPS. No sé si el país l'ha sabut aprofitar —jo crec que sí—, però d'allò que no tinc cap mena de dubte és que una colla d'intel·lectuals i de polítics sí que se'n van aprofitar —del 68 al 75 o 76—, per després perdonar-li, com qui diu, la vida. Potser l'expressió us semblarà un pèl massa forta. Doncs bé, heu de saber que quan es va morir l'Ovidi, un cretí de la televisió catalana (televisió controlada per uns determinats polítics, de la qual mengen uns determinats "intel·lectuals") ens volia fer creure que les cançons de l'Ovidi havien passat de moda, que ja no es porten, no s'escolten, que el que ara es porta, s'escolta i es ven és el rock català, i el cretí en qüestió ens introduïa en una coneguda botiga de discos de Barcelona on la gent que hi havia li deien, contradient-lo, que les cançons de l'Ovidi no són passades de moda, ni de lluny, sinó que —deien al cretí— allò que passa és que els discos amb les cançons de l'Ovidi (o de l'Andrés Estellés, o de Pere Quart o de Maiakovski, o de...) no es troben al mercat.

II. Països Catalans. Els qui em llegiu a EL TEMPS sabeu que sóc un afrancesat, un noi barceloní, de casa bona —sense diners, però Déu n'hi do, tractant-se d'un escriptor com era el meu pare—; un noi barceloní nascut a París, que volia ser francès, però que la guerra d'Algèria li va impedir de ser-ho i que, des d'aleshores, porta penjada aquesta creu-llufa i que, siguem sincers, en sap treure el seu partit. És veritat. Però *també* sóc català i, més que català a seques, sóc fill dels Països Catalans. Això, ho dec a Lluïll i a Ausiàs Marc i, permeteu-me l'estirabot, a l'arròs que fa la meva dona, que és filla d'Elda, criada a Alacant. I a l'Ovidi Montllor. Va ser l'Ovidi —i Joan Fuster— els qui em van fer conèixer, *in situ*, aquesta realitat, per a mi una realitat molt sensual, que es diu Països Catalans: quan es va cremar la Serra de Mariola, a l'Alcoi, va ser com si em cremés la mà. Com el divendres, 10 de març, a la matinada, que es va morir l'Ovidi —eren les 3 i 20 minuts—, i que em vaig despertar de sobte amb una cremor al pit.

III. Tornem a les Corts, el dissabte, 11 de març. La Neus Solsona, la companya de l'Ovidi, "l'última alegria de la meua vida", com ell em va confessar, tremolant davant la

de març, a les Corts

ARXIU

bière- cervesa!— que conté el cos de l'Ovidi. Sóc aquí per ella, pel germà, en Xavier; per les filles, Elena i Janna; per la mare, per la senyora Isabel Mengual, de Muro d'Alcoi. La senyora Isabel té vuitanta-dos anys i en dinou mesos ha vist morir dos fills seus, tots dos de càncer, i el seu marit. És una dona forta, “mai no trepitjà una escola i als nou anys ja treballava a la indústria del paper”, va escriure Montserrat Roig. La senyora Isabel està molt més sencera que jo. Ja no en fan de dones, de mares, com aquesta. Des que es va morir l'Ovidi no he tornat a escoltar cap cançó seva, a casa, de matinada, entre sis i set del matí, que és quan em llevo, prenc un cafè, encenc el primer cigar i escolto música durant una hora per a mi sol. D'aquí a uns dies, quan les llàgrimes —sóc de llàgrima fàcil— s'hagin acabat, les tornaré a posar i el meu petit pis de l'Eixample barceloní es tornarà a il·luminar amb el somriure de l'amic.

Joan de Sagarra

“Va ser l'Ovidi —i Joan Fuster— els qui em van fer conèixer aquesta realitat, per a mi una realitat molt sensual, que es diu Països Catalans.”